

Katrineholms kommun
webmaster@katrineholm.se

Rektor Bie skola
ida.peterzen2@katrineholm.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Bie skola
i Katrineholms kommun

2015-12-11

2 (11)

Dnr 43-2015:4371

Tillsyn i Bie skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn i Katrineholms kommun under hösten 2015. Bie skola besöktes av Skolinspektionen den 21 och den 22 oktober 2015.

Måluppfyllelse och resultat

År 2014 nådde samtliga elever i åk. 3 målen i samtliga ämnen och samtliga elever i åk. 6 nådde betyget E eller högre betyg i samtliga ämnen. År 2015 fick 60 procent av eleverna i åk. 6 betyget E eller högre betyg i samtliga ämnen (skolenhetens uppgifter).

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-03-11
Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-03-11

2015-12-11

3 (11)

Dnr 43-2015:4371

Sammanfattande bedömning

I Bie skola nådde, år 2014, samtliga elever i årskurs 3 och 6 mål respektive de kunskapskrav som minst ska uppnås. 2015 nådde 60 procent av eleverna i årskurs 6 (tre av fem elever) kunskapskraven. Personalens erfarenhet är att resultaten även tidigare varierat över tid och mellan olika elevgrupper. Skolenheten saknar ett systematiskt enhetsövergripande kvalitetsarbete som omfattar slutsatser om orsakssamband och relevanta insatser för ökad måluppfyllelse. Rektorn behöver därför säkerställa arbetsformer som möjliggör analys av samband mellan metoder och resultat samt fatta beslut om lämpliga insatser med utgångspunkt i skolenhetens behov och förutsättningar. Insatser av den nyligen tillträdde rektorn har vid tiden för tillsynen ännu inte satt spår i verksamheten. För att skapa förutsättningar för ett gemensamt utvecklingsarbete behöver rektorn vidare säkerställa att alla lärare som undervisar skolans elever görs delaktiga i det systematiska kvalitetsarbetet och skolans pedagogiska utvecklingsarbete.

Rektorn måste se till att eleverna erbjuds studie- och yrkesorientering som ger konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning. Eleverna ska vidare ges tillgång till studie- och yrkesvägledare eller personal med kompetens att tillgodose deras behov av vägledning. Skolinspektionen vill framhålla vikten av att uppmärksamma möjligheter för elever med funktionsnedsättning samt att bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social eller kulturell bakgrund.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Katrineholms kommun att senast den 11 mars 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Katrineholms kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)
- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att lärarna samverkar i arbetet för att nå utbildningsmålen.
- Se till att skolan bedriver studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

2015-12-11

5 (11)

Dnr 43-2015:4371

Motivering till bedömning av brist

Av Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 framgår att lärarna ska samverka i arbetet för att nå utbildningsmålen.

Bie skolas undervisning i hem- och konsumentkunskap sker på annan skola och av en lärare anställd under annan rektor. Av intervju med rektorn framgår att den undervisande lärarens kontakt med Bie skola, i praktiken med elevernas mentor, uteslutande sker via mail och telefon. Även undervisningen i slöjd genomförs av en lärare anställd under annan rektor. Slöjdläraren arbetar, utifrån elevernas schema, cirka två dagar per vecka på Bie skola.

Möten med rektor och övriga kolleger som exempelvis arbetslagsträffar har saknats under lång tid. Genom anställning på annan skola har lärarna i hem- och konsumentkunskap och slöjd inte heller kontakt med Bie skolas rektor i form av arbetsplatsträffar eller medarbetarsamtal genom vilka rektorn når övriga lärare. Av intervjuer med lärare och rektor framgår att samverkan mellan undervisande lärare för att nå utbildningsmålen inte kommit till stånd. Genom bristande samverkan riskeras även att viktig information exempelvis om extra anpassningar eller insatser för ökad trygghet inte når all personal.

Av skollagen framgår att elever i alla skolformer utom förskola och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar ett särskilt ansvar för att samverkan med skolor och arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning, den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning.

Av dokument och intervjuer framgår att eleverna på Bie skola saknar tillgång till studie- och yrkesvägledare och det har heller inte uppdragits åt annan personal på skolan att fullgöra motsvarande uppgifter. Av intervjuer framgår också att samverkan med arbetslivet är bristfällig. Enstaka, sporadiska kontakter med arbetsliv har förekommit genom besök av föräldrar. Syftet har dock varit oklart och effekten som studie- och yrkesorientering har inte utvärderats. Inga målmedvetna, för elever urskiljbara, insatser görs för att motverka begränsningar i elevernas syn på studie- och yrkesval. Information inför val av skola, moderna språk och eventuella profiler till årskurs 7 arrangeras centralt i kommunen i form av "öppet hus". Elever och vårdnadshavare bjuds då in till information i centralortens högstadieskolor. Bie skolas medverkan inskränker sig enligt intervjuer till att förmedla inbjudan.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att samverkan för att nå utbildningsmålen brister samt att eleverna inte ges tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av studie- och yrkesvägledning kan tillgodoses. Vidare saknas sådan samverkan med arbetslivet utanför skolan som ger eleverna konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning.

2015-12-11

6 (11)

Dnr 43-2015:4371

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Bie skolas verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Katrineholms kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likoärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Katrineholms kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder av verksamheten grundas på analys av vad som framkommer i uppföljningen.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen. Vidare ska kvalitetsarbetet genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs.

Av Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshem 2011 framgår att rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

2015-12-11

7 (11)

Dnr 43-2015:4371

Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer, Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) framgår att rektorn tillsammans med personalen och utifrån uppföljningen bör analysera vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen, analysera om orsakerna framgår tydligt eller om ytterligare uppföljning eller utvärdering behöver genomföras samt utifrån analysen identifiera utvecklingsområden tillsammans med personalen och därefter besluta vilka insatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas. Vidare framhålls vikten av att rektorn fattar beslut om de insatser som ska genomföras och att det sker utifrån enhetens gemensamma analys och bedömning av vad som ska utvecklas under det närmaste året men även sett över en längre tidsperiod.

På Bie skola refereras till två kommunövergripande system för kvalitetsarbete. Dels kvalitetssäkringssystemet Qualis, grundat på självreflektion och beskrivning av processer, dels det digitala uppföljningssystemet Dexter där resultat registreras. Årligen läggs också bedömningar av elevers kunskapsutveckling in på den digitala plattformen "Lärknuten". Det relativt nyligen introducerat kvalitetssäkringssystemet ännu inte är fullt ut implementerat som analysredskap för skolans arbete. Arbetet med kvalitetssäkringssystemet betraktas i allt väsentligt som enhetens kvalitetsarbete. Av tillsynen framgår emellertid att kvalitetssäkringen inte analyseras med utgångspunkt i elevernas resultat och att dess förklaringsvärde för frågor om verksamhetens förmåga att leda elever till högre resultat inte diskuterats inom enheten.

Vidare framgår att resultat rapporteras i Dexter varefter materialet tas om hand centralt för vidare bearbetning. Efter inrapportering har lärarna inte vidare kontakt med materialet. Lärarna tar enskilt ansvar för sin utveckling av sin undervisning utan samordning på enhetsnivå.

Skolinspektionen bedömer att verksamhetens resultat inte lagts till grund för analys av påverkansfaktorer och orsakssamband samt att rektorn inte fattat beslut om förbättringsåtgärder grundad på sådan analys.

Rektorn behöver fatta beslut om lämpliga förbättringsåtgärder efter analys av resultat med utgångspunkt i skolenhetens behov.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Bie skola att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade

2015-12-11

8 (11)

Dnr 43-2015:4371

lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieut-

2015-12-11

9 (11)

Dnr 43-2015:4371

rymten på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Leif Magnusson
Undervisningsråd/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Bie skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

2015-12-11

11 (11)

Dnr 43-2015:4371

Fakta om Bie skola

Bie skola omfattar förskoleklass och grundskola med årskurserna 1–6. Skolan är belägen i Bie cirka två mil utanför Katrineholm. 2015 har skolenheten 87 elever i åk. 1–6 varav 16 i åk. 6 och 14 barn i förskoleklass. Arbetet leds av en rektor som tillträdde tjänsten i oktober 2015. Arbetet är organiserat i ett arbetslag F–6. Kurator och skolsköterska från den centrala elevhälsan är knutna till skolan.